

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В АУДІЮВАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Л. В. Шевкопляс

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка

У статті описуються результати експериментальної перевірки ефективності розробленої методики формування англомовної компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи. Автором описано зміст перед- та післяекспериментального зрізів, структуру експерименту, представлено результати зрізів, а також їх інтерпретацію.

Ключові слова: самостійна робота, тестове завдання, компетенція в аудіюванні.

Л. В. Шевкопляс. Экспериментальная проверка эффективности методики формирования англоязычной компетенции в аудировании будущих учителей в процессе самостоятельной работы. В статье представлены результаты экспериментальной проверки эффективности разработанной методики формирования англоязычной компетенции в аудировании будущих учителей в процессе самостоятельной работы. Автором описаны содержание пред- и послеэкспериментального срезов, структура эксперимента, представлены и проинтерпретированы результаты срезов.

Ключевые слова: самостоятельная работа, тестовое задание, компетенция в аудировании.

L. V. Shevkoplias. The Experimental Testing's Effectiveness of the Methodology of Teaching Listening Comprehension to Future Teachers in Individual Work. The article deals with the results of the experimental testing's effectiveness of the methodology of teaching listening comprehension to future teachers in individual work. The author describes the content of pre-experimental and post-experimental data, the structure of the experiment, presents the results of the data and comments on them.

Key words: individual work, test task, listening comprehension competence.

В умовах переходу від знання центричної моделі підготовки майбутніх учителів відбувається структурне та якісне оновлення системи вищої педагогічної освіти [4]. Система навчання майбутніх учителів іноземної мови (ІМ) включає оволодіння ними всіма видами мовленнєвої діяльності, а також набуття здатності до самоосвіти протягом життя.

Навчання студентів аудіювання становить неабияку складність для викладачів у зв'язку з швидкоплинністю процесу слухання, відсутністю належної уваги до цього виду мовленнєвої діяльності у школі.

Проблема формування англомовної компетенції в аудіюванні (АКА) майбутніх учителів була об'єктом дослідження багатьох методистів, а саме О. В. Єлухіної, К. О. Колеснікової, І. І. Халєєвої, І. В. Щукіної. Не залишилась поза увагою і проблема експериментальної перевірки формування компетенції в аудіюванні майбутніх учителів, описана в роботах Р. І. Вікович, О. Ю. Бочкарьової, О. А. Мацневої, О. О. Сіваченко. Розроблена нами методика формування АКА майбутніх учителів у процесі самостійної роботи (СР) також потребувала експериментальної перевірки.

Отже, **метою** цієї статті є опис підготовки та реалізації методичного експерименту, проведеного для перевірки ефективності методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР, а також інтерпретації та констатації отриманих результатів.

З метою перевірки ефективності розробленої нами методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР і доцільності впровадження її у навчальний процес було організовано та проведено методичний експеримент відповідно до чинних вимог. У ході підготовки,

організації та проведення експерименту ми спиралися на положення теорії методичного експерименту, розроблені П. Б. Гурвичем [2], М. В. Ляховицьким [3], О. Е. Штульманом [8], В. М. Шейко [7].

Проведений нами експеримент можна визначити як основний, відкритий, природний, вертикально-горизонтальний [2]. Експеримент можна вважати *основним*, оскільки він передбачає проведення безпосередньо експериментального навчання на основі сформульованої гіпотези на відміну від діагностуючого та розвідувального експерименту, коли виділяються основні проблеми та формулюються можливі варіанти гіпотези. *Вертикальний характер* експериментального навчання був зумовлений тим, що у ході експерименту порівнювалися вміння аудіювання у процесі СР до експериментального навчання та після нього. *Горизонтальний характер* полягав у тому, що порівнювалися результати навчання за двома варіантами методики в чотирьох експериментальних групах (ЕГ): варіанта А – в групах ЕГ1 та ЕГ2, варіанта Б – в групах ЕГ3 та ЕГ4. *Природність* експерименту полягає у тому, що експериментальне навчання проводилося як інтегроване в загальний навчальний процес у межах часу, виділеного на відповідний вид мовленнєвої діяльності (МД) – у нашому випадку на аудіювання. Крім того, учасниками експерименту були всі студенти експериментальних груп. *Відкритий характер* експерименту передбачав можливі зміни навчального матеріалу, процентного співвідношення різних підгруп вправ, спрямованих на формування навичок та вмінь.

Експериментальна перевірка проходила у п'ять етапів, що були виділені М. В. Ляховицьким [3]. Експеримент включав такі фази: 1) організація експерименту, 2) реалізація експерименту, 3) констатація отриманих даних, 4) перевірка достовірності отриманих даних методами математичної статистики, 5) аналіз та інтерпретація результатів.

Під час організації експериментального навчання нами була сформульована гіпотеза. Спираючись на цілі формування АКА майбутніх учителів у процесі СР, враховуючи особливості організації СР з аудіювання, ґрунтуючись на психолого-педагогічних передумовах формування АКА [6], ми висунули таку **робочу гіпотезу**: в процесі формуванні АКА майбутніх учителів під час СР можна досягти належного рівня сформованості відповідного рівня знань, навичок та вмінь за умов поетапної організації навчання, використання підсистеми вправ для формування АКА у процесі СР в межах груп вправ, що виконуються на дотекстовому, текстовому та післятекстовому етапах роботи з аудіотекстом з тим відсотковим розподілом вправ, який зазначений у варіанті А.

Для перевірки гіпотези в ході проведення експерименту необхідно було вирішити такі **завдання**: 1) провести передекспериментальний зріз, щоб визначити вихідний рівень володіння АКА майбутніх учителів у процесі СР для підтвердження належності експериментальних груп до однієї вибірки та для подальшого порівняння цього рівня в рівнем післяекспериментального навчання; 2) здійснити експериментальне навчання на основі розробленої нами методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР і визначити найбільш ефективний варіант;

3) провести післяекспериментальний зріз для визначення досягнутого рівня сформованості АКА у процесі СР; 4) проаналізувати та інтерпретувати результати перед- та післяекспериментального зрізів; 5) порівняти результати різних варіантів методики та визначити оптимальний варіант методики формування АКА у процесі СР; 6) сформулювати висновки щодо ефективності розробленої методики; 7) провести опитування учасників експерименту щодо ефективності методики формуванні АКА у процесі СР.

Неварійованими величинами були: 1) кількість груп – 4; 2) кількість студентів у групах: ЕГ1 – 16 студентів, ЕГ2 – 15 студентів, ЕГ3 – 16 студентів, ЕГ4 – 15 студентів; 3) кількість годин, виділених на СР студентів; 4) кількість тем для засвоєння; 5) термін проведення експериментального навчання; 6) однаковий навчальний матеріал – автентичні аудіотексти, відібрані з директорій подкастів; 6) критерії оцінювання рівня сформованості АКА; 7) експериментатор – автор дисертаційного дослідження.

Варійованою величиною було різне кількісне співвідношення вправ на дотекстовому етапі роботи (варіанти А та Б). Згідно з методикою А студенти ЕГ1 та ЕГ2 виконували вправи на дотекстовому етапі у такому кількісному співвідношенні: 50 % – вправи на розвиток рефлексивно-мотиваційних умінь аудіювання, 30 % – на формування лексико-граматичних навичок аудіювання, 20% – на розвиток прогностичних умінь аудіювання. Методика передбачала перевагу використання студентами вправ для формування рефлексивно-мотиваційних умінь аудіювання, сформованість яких дозволяє студентам ефективно організувати процес прослуховування та розуміння аудіотексту. При цьому майбутнім учителям не бракуватиме точності розуміння аудіоповідомлень, що зменшить ймовірність помилкового розуміння отриманих даних. Згідно з методикою варіанта Б студенти ЕГ3 та ЕГ4 виконували вправи на дотекстовому етапі у такому кількісному співвідношенні: 20 % – вправи на розвиток рефлексивно-мотиваційних умінь аудіювання, 50 % – на формування лексико-граматичних навичок аудіювання, 30% – на розвиток прогностичних вмінь аудіювання. Методика передбачала зменшення кількості вправ для розвитку рефлексивно-мотиваційних умінь аудіювання за рахунок збільшення вправ на формування лексико-граматичних навичок аудіювання та вправ на розвиток прогностичних умінь аудіювання, сформованість яких дозволяє майбутнім учителям передбачити зміст аудіоповідомлення.

Зазначимо, що варіювання методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР мало місце лише на дотекстовому етапі роботи, метою якого було забезпечення точності наукових даних. На текстовому та післятекстовому етапах роботи методика навчання в усіх експериментальних групах була однаковою. Варіанти методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Варіанти методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР

Етап навчання	Мета етапу	ЕГ, кількість студентів в групі	Зміст варіантів методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР	Варіант
Дотекстовий етап	Активізація фонових знань студентів з теми, що вивчається; розвиток лінгвістичної, лінгвосоціокультурної, навчально-стратегічної компетенцій	ЕГ1 – 17 студентів, ЕГ2 – 16 студентів	<i>Кількісне співвідношення вправ:</i> 50% вправ – для розвитку рефлексивно-мотиваційних вмінь аудіювання; 30% вправ – для формування лексико-граматичних мовленнєвих навичок аудіювання; 20% вправ – для розвитку прогностичних вмінь аудіювання	А
	Активізація фонових знань студентів з теми, що вивчається; розвиток лінгвістичної, лінгвосоціокультурної, навчально-стратегічної компетенцій	ЕГ3 – 15 студентів, ЕГ4 – 15 студентів	<i>Кількісне співвідношення вправ:</i> 20% вправ – для розвитку рефлексивно-мотиваційних вмінь аудіювання; 50% вправ – для формування лексико-граматичних мовленнєвих навичок аудіювання; 30% вправ – для розвитку прогностичних вмінь аудіювання	Б

Мета експерименту полягала у перевірці істинності висунутої гіпотези в природних умовах. Досягнення цієї мети передбачало вирішення таких завдань: 1) перевірити ефективність розробленої методики, 2) визначити оптимальне кількісне співвідношення вправ на дотекстовому етапі формування АКА майбутніх учителів у процесі СР шляхом порівняння двох варіантів методики відповідного навчання.

Фаза організації експерименту передбачала підготовку експериментальних матеріалів, завдань передекспериментального та післяекспериментального зрізів та здійснення відбору учасників експериментального навчання. Експериментальна перевірка ефективності розробленої методики формування АКА майбутніх учителів у процесі СР проводилась у чотирьох підгрупах на I курсі напряму підготовки “6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)” Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка у лютому–травні 2012–2013 навчального року. Отже, учасниками експерименту були 62 студенти: група А11 (підгрупа А – 16 студентів, підгрупа Б – 15 студентів); група А12 (підгрупа А – 16 студентів, підгрупа Б – 15 студентів). У підгрупах А та Б групи А12 навчання здійснювалося за варіантом А методики формування АКА, а в підгрупах А та Б групи А11 – за варіантом Б. Фаза реалізації складалася з трьох компонентів: передекспериментального зрізу, експериментального навчання та післяекспериментального зрізу. Розглянемо кожний з компонентів детальніше.

Таблиця 2

Компоненти фази реалізації експерименту

Компоненти	Час проведення	Кількість годин СР у кожній групі	Основні завдання компонентів
Передекспериментальний зріз	14.02.2013 – 15.02.2013	2 години	Виявити вихідний рівень сформованості АКА
Експериментальне навчання	16.02.2013– 25.05.2013	30 годин	Перевірити ефективність варіантів методики
Післяекспериментальний зріз	31.05.2013– 1.06.2013	2 години	Виявити досягнутий рівень сформованості АКА

Проведення експерименту розпочалося з проведення передекспериментального зрізу, метою якого було визначення вихідного рівня сформованості АКА у майбутніх учителів. Передекспериментальний зріз тривав дві академічні години у кожній групі. Для цього нами було розроблено тест, зміст якого відповідає основним об’єктам нашого дослідження, до яких належать формування мовленнєвої, лінгвістичної, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетенцій в аудіюванні.

Під час розробки завдань передекспериментального зрізу ми прагнули перевірити рівень сформованості вмінь аудіювання з різним ступенем розуміння почутої інформації. З цією метою нами був укладений власний тест з перевірки рівня сформованості у майбутніх учителів АКА. Ми підготували чотири блоки тестових завдання на основі автентичних аудіотекстів, які відповідали критеріям відбору аудіотекстів для формування АКА у процесі СР [5]. Передекспериментальний тест складався із завдань трьох типів: 1) з вибірковою відповіддю множинного вибору; 2) з вільно конструйованою відповіддю; 3) перехресного вибору з зайвим елементом. Треба зазначити, що кожне окреме завдання тесту було відповідним об’єктом контролю та критерієм сформованості у студентів АКА. Перша частина тесту складалася з восьми завдань з вибірковою відповіддю множинного вибору, які були спрямовані на перевірку вмінь розуміння основного змісту аудіоповідомлення. Друга частина тесту містила завдання з вільно конструйованою відповіддю на перевірку вмінь письмової фіксації інформації. У третій частині були завдання перехресного вибору із зайвим елементом на перевірку вмінь часткового розуміння аудіоповідомлення. У четвертій частині були представлені завдання з вибірковою відповіддю множинного вибору на перевірку вмінь повного розуміння аудіоповідомлення.

Визначення рівня сформованості у студентів АКА проводилося за критеріальною шкалою. Загальна кількість балів за всі запропоновані завдання становила 30 балів. Звідси студент отримав А, якщо він набрав більше 27 балів; В – 23–27 балів; С – 15–23 бали; D – 15–23 бали; E – 11–15 балів; FX – 7–11 балів; F – 0–7 балів. Кількість питань кожного тесту відповідає максимальній кількості балів за тест. За неправильну відповідь бали не нараховувалися.

Представимо критерії оцінювання рівня сформованості АКА у табл. 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання рівня сформованості англомовної компетенції в аудіюванні

Критерії оцінювання	Об'єкти контролю	Максимальний бал
повнота розуміння	вміння розуміння основного змісту аудіоповідомлення	8
	вміння часткового розуміння аудіоповідомлення	5
	вміння повного розуміння аудіоповідомлення	7
точність розуміння	вміння письмової фіксації інформації під час аудіювання	10

Наведемо приклади завдань, запропонованих студентам під час проведення передекспериментального зрізу.

Завдання 1 (questions 1–8)

Об'єкт контролю: рівень сформованості мовленнєвих умінь аудіювання з розумінням основного змісту аудіоповідомлення.

Instruction: You will hear people talking in eight different situations. For questions 1–8, circle the best answer (A, B or C).

1. You hear two friends talking about a book.

What does the boy like about it?

A It's short.

B It's educational.

C It's amusing.

Завдання 2 (questions 1–10)

Об'єкт контролю: рівень сформованості умінь письмової фіксації інформації в процесі аудіювання.

Instruction: You will hear an interview with a man called Carl Halford, who is the director of a museum. Complete the sentences.

Carl says that the museum was last renovated in the year _____.

Carl says that improvements in the _____ in museums often goes unnoticed.

Завдання 3 (questions 1–5)

Об'єкт контролю: рівень сформованості мовленнєвих умінь аудіювання з частковим розумінням аудіоповідомлення.

Instruction: You will hear five different people talking about hotels they stayed in. Choose from the list what each speaker says about their hotel. Use the letters only once. There is one extra letter which you do not need to use.

Speaker 1

A It was located close enough to the city centre.

Speaker 2

B It wouldn't be very suitable for families.

Завдання 4 (questions 1–7)

Об'єкт контролю: рівень сформованості мовленнєвих умінь аудіювання з повним розумінням аудіоповідомлення.

Instruction: *You will hear an interview with a novelist called Greg Field. Choose the right answers to the questions.*

1. What led Greg to start reading as a child?
 - A the encouragement of his parents
 - B spending time exploring a local library
 - C some books he was allowed to look through

Описавши процедуру проведення передекспериментального зрізу, перейдемо до характеристики наступного компонента фази реалізації методичного експерименту – експериментального навчання.

Навчання в експериментальних групах проводилося за двома варіантами методики. В експериментальних групах А12 експериментальне навчання проводилося за варіантом А методики формування АКА, в експериментальних групах А11 – за варіантом методики Б.

Власне експериментальне навчання проводилося протягом одного семестру. Навчання в усіх чотирьох ЕГ, загальною тривалістю 18 тижнів, становило 30 годин СР в умовах кредитно-модульної організації навчального процесу відповідно до Робочої навчальної програми “Практика усного та писемного мовлення” Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Для СР з формування АКА було відведено 30 академічних годин, що становить 3/7 від загального часу для самостійної позааудиторної роботи студентів і відповідає навчальним планам обраного для експерименту ВНЗ. Удосконалення вмінь АКА майбутніх учителів у процесі СР ми передбачали у результаті опрацювання студентами чотирьох тем на практичних заняттях з АМ у такій послідовності: “My Working Day”, “Seasons and Weather”, “At your Service”, “Getting about the town”. Усі завдання СР з аудіювання студенти виконували вдома і здавали на перевірку викладачеві.

Навчальний процес в чотирьох ЕГ був організований відповідно до етапів роботи у межах створеної нами підсистеми вправ та передбачав підготовчий, основний та заключний етапи.

Останній компонент фази реалізації – післяекспериментальний зріз був проведений з метою визначення підсумкового рівня сформованості АКА майбутніх учителів у процесі СР.

На виконання післяекспериментального зрізу відводилося 2 години на аудиторному занятті. З метою розробки тесту для післяекспериментального зрізу ми відібрали автентичні англійські аудіотексти з директорій подкастів, використовуючи ресурси Інтернету, що відрізнялися за своєю тематикою та лексико-граматичним наповненням від текстів, відібраних для укладання тесту для передекспериментального зрізу. Втім, для забезпечення коректного порівняння результатів перед- та післяекспериментального зрізів, структура та обсяг тесту для післяекспериментального зрізу залишилися без змін.

Аналогічно до оцінювання тестових завдань для передекспериментального зрізу за критеріальною шкалою максимальними балами при оцінці рівня розвитку вмінь аудіювання з розумінням основного змісту було 8 балів; вмінь часткового розуміння – 5 балів, вмінь повного розуміння – 7 балів, умінь письмової фіксації інформації – 10 балів.

Після закінчення експериментального навчання ми провели опитування студентів з метою отримання інформації для визначення перспектив подальшого використання розробленої підсистеми вправ у процесі підготовки майбутніх учителів. У ході опитування ми дослідили думку студентів щодо використання підсистеми для формування АКА у процесі СР. Опитування відбулось у травні 2013 року в університеті, де проводився експеримент. Опитувальний лист містив 8 запитань із різними варіантами відповіді.

З метою інтерпретації отриманих результатів та доведення їх надійності за формулою $K = Q/n$, де K – коефіцієнт навченості, Q – кількість балів, отриманих за правильно виконані завдання, n – максимальна кількість балів за тест [1], було визначено коефіцієнт рівня сформованості у кожного студента АКА за двома виділеними критеріями – точності та повноти розуміння інформації в аудіотексті. За нижчий задовільний рівень, слідом за В. П. Беспальком, ми взяли такий, де коефіцієнт навченості становить 0,7. Отримані дані дали змогу визначити середній коефіцієнт навченості в кожній експериментальній групі: ЕГ1 – 0,46, ЕГ2 – 0,49, ЕГ3 – 0,46, ЕГ4 – 0,48 (табл. 4), що засвідчило недостатній рівень сформованості у студентів англійської компетенції СР і стало підставою для проведення експериментального навчання.

Таблиця 4

Середні показники передекспериментального зрізу рівня сформованості у студентів англійської компетенції в аудіюванні, в балах

Критерії оцінювання	Об'єкти контролю	Максимальний бал	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ4
повнота розуміння	уміння розуміння основного змісту аудіоповідомлення	8	5,56	5	3,25	4
	уміння часткового розуміння аудіоповідомлення	5	2,25	2,27	2,44	2,93
	уміння повного розуміння аудіоповідомлення	7	3,94	3,8	4,31	4,73
точність розуміння	уміння письмової фіксації інформації під час аудіювання	10	4,13	3,67	3,88	2,74
Середній бал			13,81	14,8	13,94	14,4
Максимальна кількість балів			30	30	30	30
Коефіцієнт навченості			0,46	0,49	0,46	0,48

Аналіз результатів передекспериментального зрізу дозволив зробити висновок, що 81% студентів мали недостатній рівень сформованості АКА (коефіцієнт навченості 0,7 не досягався) [1, с. 56].

Низькі показники за критерієм “повнота розуміння” свідчило про те, що у студентів були недостатньо сформовані вміння розуміти основний зміст аудіоповідомлення, вміння часткового розуміння аудіоповідомлення, а також вміння повного розуміння аудіоповідомлення.

Найнижчі показники рівня сформованості відповідної компетенції виявилися за критерієм точності розуміння інформації: ЕГ1 – 0,41, ЕГ2 – 0,36, ЕГ3 – 0,38, ЕГ4 – 0,62, що свідчило про низький рівень розвитку вміння письмової фіксації інформації під час аудіювання. Отже, була підтверджена необхідність формування у майбутніх учителів англійської компетенції в аудіюванні у процесі СР. Наступним кроком ми визначили групи, дві з яких займалися за першим варіантом методики (ЕГ1 та ЕГ2), а дві інші займалися за другим варіантом методики (ЕГ3 та ЕГ4). При порівнянні середніх показників передекспериментального зрізу ми можемо стверджувати, що рівень сформованості АКА студентів ЕГ1 не відрізняється від рівня сформованості АКА студентів ЕГ3 (ЕГ1 – 0,46, ЕГ3 – 0,46). Рівень сформованості відповідної компетенції студентів ЕГ2 та ЕГ4 є відмінним (ЕГ2 – 0,49, ЕГ4 – 0,63), що буде враховано при інтерпретації результатів дослідження. Все зазначене вище є підтвердженням правомірності проведення експериментального навчання в зазначених групах за різними варіантами методик (варіант А та варіант Б).

Обробивши результати передекспериментального зрізу, сформулювавши відповідні висновки, ми провели аналіз результатів післяекспериментального зрізу. За вже відомою формулою $K = Q/n$ ми визначили коефіцієнт рівня сформованості у кожного студента АКА

в післяекспериментальному зрізі за двома вищезгаданими критеріями (повноти та точності розуміння інформації). На основі отриманих даних було визначено середній коефіцієнт навченості в чотирьох ЕГ: ЕГ1 – 0,78, ЕГ2 – 0,81, ЕГ3 – 0,86, ЕГ4 – 0,84, що свідчить про достатній рівень сформованості у студентів англомовної компетенції в аудіюванні.

Як видно з таблиці 5, середні показники рівня сформованості АКА за критерієм точності розуміння інформації в усіх чотирьох групах виявилися високими: ЕГ1 – 0,78, ЕГ2 – 0,81, ЕГ3 – 0,86, ЕГ4 – 0,84. Переважна більшість студентів в усіх чотирьох групах правильно виконали тестові завдання, що свідчило про достатній рівень сформованості у студентів часткового розуміння аудіоповідомлення, вмінь повного розуміння аудіоповідомлення, вмінь розуміння основного змісту аудіоповідомлення, а також умінь письмової фіксації інформації під час аудіювання.

Таблиця 5

Середні показники післяекспериментального зрізу рівня сформованості у студентів англомовної компетенції в аудіюванні, в балах

Критерії оцінювання	Об'єкти контролю	Максимальний бал	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ4
повнота розуміння	уміння розуміння основного змісту аудіоповідомлення	8	4,88	5,4	5,56	4,8
	уміння часткового розуміння аудіоповідомлення	5	4,63	4,73	4,63	4,73
	уміння повного розуміння аудіоповідомлення	7	6,13	5,4	6,19	6,0
точність розуміння	уміння письмової фіксації інформації під час аудіювання	10	8,5	5,93	9,56	9,67
Середній бал			23,88	21,4	25,94	25,2
Максимальна кількість балів			30	30	30	30
Коефіцієнт навченості			0,78	0,71	0,86	0,84

Відповідні показники за критерієм повноти розуміння свідчили про достатній рівень володіння студентами всіх груп уміннями розуміння основного змісту аудіоповідомлення – ЕГ1 – 0,61, ЕГ2 – 0,67, ЕГ3 – 0,69, ЕГ4 – 0,60; уміннями часткового розуміння аудіоповідомлення – ЕГ1 – 0,92, ЕГ2 – 0,94, ЕГ3 – 0,92, ЕГ4 – 0,94; уміннями повного розуміння аудіоповідомлення – ЕГ1 – 0,87, ЕГ2 – 0,77, ЕГ3 – 0,88, ЕГ4 – 0,85.

З метою підтвердження загальної дієвості двох варіантів (варіант А та варіант Б) методики формування у майбутніх учителів АКА у процесі СР ми порівняли середні показники перед- та післяекспериментального зрізів попарно в групах ЕГ1 та ЕГ4, ЕГ2 та ЕГ3, де студенти ЕГ1 та ЕГ2 займалися за варіантом А методики, студенти ЕГ3 та ЕГ4 займалися за варіантом Б методики, і дійшли таких висновків:

1) оскільки середній показник рівня сформованості АКА за двома критеріями (повноти та точності розуміння) перевищив середній коефіцієнт навченості 0,7 (за Беспальком В. П.), то запропоновані варіант А та варіант Б методики формування у майбутніх учителів АКА у процесі СР слід вважати ефективними;

2) оскільки загальний приріст та приріст за двома критеріями в ЕГ3 та ЕГ4 є вищими, ніж в ЕГ3 та ЕГ4 (ЕГ1 – 0,32, ЕГ2 – 0,22, ЕГ3 – 0,40, ЕГ4 – 0,36), більш ефективним слід вважати варіант Б методики формування у майбутніх учителів АКА у процесі СР, в якому вправи на передтекстовому етапі виконуються у такому кількісному співвідношенні: 20 % – вправи на розвиток рефлексивно-мотиваційних умінь аудіювання, 50 % – на формування лексико-граматичних навичок аудіювання, 30% – на розвиток прогностичних вмінь аудіювання.

Таким чином, наведений у статті аналіз загальних результатів експериментального навчання та спостереження за його перебігом свідчать про те, що розроблена методика формування АКА майбутніх учителів у процесі СР є ефективною. Виходячи з цього, можна рекомендувати розроблену методику для впровадження у навчальний процес на мовних факультетах ВНЗ.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в розробці методик формування англомовної компетенції в інших видах МД майбутніх учителів у процесі СР.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беспалько В. П. Опыт разработки и использования критериев качества усвоения знаний / Беспалько Владимир Павлович // Советская педагогика. – 1968. – №4. – С. 52–69.
2. Гурвич П. Б. Теория и практика эксперимента в методике преподавания иностранных языков / П. Б. Гурвич. – Владимир : типография им. 50-летия Октября, 1980. – 103 с.
3. Ляховицкий М. В. Методика преподавания иностранных языков : учеб. пособие для филол. фак. вузов / М. В. Ляховицкий. – М. : Высш. школа, 1981. – 159 с.
4. Соловова Е. Н. Методическая подготовка и переподготовка учителя иностранного языка: интегративно-рефлексивный подход : Монография / Е. Н. Соловова. – М. : Изд-во Глосса-пресс, 2004. – 336 с.
5. Шевкоплас Л. В. Добір навчального матеріалу для формування компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи // Вісник КНЛУ. Серія “Педагогіка та психологія”. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2012. – Вип. 21. – С. 230–239.
6. Шевкоплас Л. В. Теоретичні передумови формування англомовної компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи // Вісник КНЛУ. Серія “Педагогіка та психологія”. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2011. – Вип. 19. – С. 102–109.
7. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Знання-Пресс, 2002. – 295 с.
8. Штульман Э. А. Теоретические основы моделирования экспериментально-методического исследования в методике обучения иностранным языкам : автореф. дис. ... докт. пед. наук : спец. 13.00.02 “Методика преподавания иностранных языков” / Э. А. Штульман. – М., 1982. – 52 с.